

Шуплат О. М.,
*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних
фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна*

ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ТА ФІНАНСОВО-ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Сучасні умови господарювання в Україні вимагають таких джерел фінансового забезпечення, які здатні підтримувати інноваційний розвиток підприємств, знижувати бар'єри для впровадження нових рішень і водночас узгоджуватися з цілями сталого розвитку. У цьому контексті особливого значення набувають венчурне інвестування та фінансово-технологічні рішення, що формують нові можливості для залучення капіталу, прискорення комерціалізації ідей та посилення конкурентоспроможності бізнесу.

Попри активний розвиток глобального ринку венчурного капіталу, доступ українських інноваційних підприємств до венчурного фінансування залишається обмеженим. Основними причинами є високий рівень інвестиційних ризиків, недостатня розвиненість інституційної інфраструктури, обмежена кількість професійних венчурних фондів, а також недосконалість механізмів захисту прав інвесторів. У результаті значна частина інноваційних проєктів не проходить стадію комерціалізації, що негативно впливає на конкурентоспроможність національної економіки та її здатність до технологічного оновлення.

Венчурне інвестування доцільно розглядати як форму довгострокового вкладення коштів у ризикові, але перспективні проєкти, пов'язані з новими технологіями, модернізацією виробництва та створенням інноваційної продукції. Незважаючи на нестабільність глобальних ринків, венчурний сектор продовжує залишатися одним із ключових джерел фінансування інновацій. Так,

за даними S&P Global Market Intelligence, у 2025 році світовий ринок приватного та венчурного капіталу досяг майже 470 млрд дол. США, причому понад третину залучених коштів отримали компанії, що працюють у сфері штучного інтелекту та цифрових технологій [4]. За оцінками OECD, інвестиції у стартапи, пов'язані зі штучним інтелектом, зростали значно швидшими темпами, ніж у традиційних секторах економіки, що свідчить про зміну пріоритетів глобальних інвесторів на користь високотехнологічних рішень [2].

Водночас концентрація капіталу у вузькому колі технологічних напрямів створює ризики дисбалансу інноваційного розвитку. Зокрема, проєкти у сфері екологічних технологій, аграрних інновацій та соціального підприємництва часто стикаються з дефіцитом фінансування через триваліший період окупності та вищий рівень невизначеності. Це актуалізує необхідність застосування механізмів змішаного фінансування, які поєднують державні, приватні та міжнародні інвестиційні ресурси.

Важливим фактором підвищення ефективності венчурного інвестування є розвиток фінансово-технологічних рішень. За даними KPMG, у 2025 році обсяг інвестицій у глобальний фінтех-сектор перевищив 116 млрд дол. США, а найбільш динамічно розвивалися напрями цифрових платежів, вбудованих фінансів, технологій відкритого банкінгу та рішень на основі штучного інтелекту [3].

Застосування фінтех-технологій дозволяє скоротити витрати на залучення капіталу, автоматизувати процедури оцінки ризиків, прискорити проведення фінансових операцій та забезпечити прозорість інвестиційних процесів. Особливої актуальності набувають блокчейн-технології, які створюють можливості для токенизації активів і залучення інвестицій через цифрові платформи.

У поєднанні з венчурним інвестуванням такі рішення створюють середовище, у якому інноваційні підприємства можуть швидше адаптуватися до змін ринку та реалізовувати проєкти, спрямовані на енергоефективність, екологічну відповідальність і соціальну результативність.

З погляду сталого розвитку, венчурне інвестування має особливу цінність для підтримки бізнесу, що впроваджує ресурсозберігаючі технології, цифрові сервіси, рішення для «зеленої» економіки та суспільно значущі проекти. У світовій практиці дедалі більшого поширення набуває ESG-орієнтоване венчурне інвестування, у межах якого поряд із фінансовою ефективністю оцінюється екологічний, соціальний та управлінський вплив проектів. Значні обсяги інвестицій спрямовуються у сфери відновлюваної енергетики, циркулярної економіки, скорочення викидів вуглецю та розвитку екологічно безпечних технологій [1].

Для України розвиток венчурного фінансування має стратегічне значення в умовах післявоєнного відновлення економіки. Незважаючи на те, що у 2025 році українські стартапи залучили понад 526 млн дол. США інвестицій обсяги фінансування залишаються значно нижчими порівняно з країнами Центральної та Східної Європи [5].

Серед ключових проблем розвитку венчурної екосистеми України доцільно виокремити:

- недостатню кількість інституційних інвесторів;
- низький рівень інтеграції науки та бізнесу;
- обмежений доступ стартапів до ранніх стадій фінансування;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення венчурної діяльності;
- високі воєнні та макроекономічні ризики.

Водночас розвиток венчурного фінансування та цифрових фінансових рішень стримується низкою чинників: недостатнім захистом прав інвесторів, обмеженою інноваційною інфраструктурою, складністю доступу до довгострокового капіталу та недосконалістю регуляторного середовища. Крім того, викликом залишається висока концентрація інвестиційних ресурсів у вузькому колі високотехнологічних секторів, насамперед у сфері штучного інтелекту. Це створює ризики нерівномірного розвитку інноваційної екосистеми та потребує формування збалансованої державної політики

підтримки підприємництва.

З метою підвищення ефективності використання венчурного інвестування та фінансово-технологічних рішень як інструментів забезпечення сталого розвитку бізнесу доцільно:

1. Створити державну програму співфінансування інноваційних стартапів за моделлю *matching funds*, що передбачає спільне інвестування держави та приватних венчурних фондів.

2. Запровадити податкові стимули для венчурних інвесторів, які фінансують проєкти у сферах зеленої економіки, енергоефективності та цифрової трансформації.

3. Розширити використання фінтех-рішень для підтримки малого та середнього бізнесу через цифрові платформи інвестування та краудфандингу.

4. Сформувати національну мережу регіональних інноваційних хабів, орієнтованих на комерціалізацію результатів наукових досліджень.

5. Розвивати механізми державно-приватного партнерства у фінансуванні високотехнологічних проєктів подвійного призначення.

Отже, венчурне інвестування та фінансово-технологічні рішення є не лише джерелами фінансування інновацій, а й важливими інструментами досягнення цілей сталого розвитку бізнесу. Для України першочергового значення набуває формування сприятливого інвестиційного середовища, удосконалення регуляторної бази та стимулювання розвитку цифрових фінансових сервісів. Реалізація запропонованих заходів сприятиме активізації інноваційної діяльності, залученню міжнародного капіталу та прискоренню післявоєнної модернізації економіки.

Література

1. Терлецька В. Моделі державної підтримки розвитку венчурного бізнесу у світі. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2020. № 2(8). С. 86-93.

2. OECD. Venture capital investments in artificial intelligence through 2025.

Paris : OECD Publishing. 2026. URL: https://www.oecd.org/en/publications/venture-capital-investments-in-artificial-intelligence-through-2025_a13752f5-en/full-report.html (дата звернення: 09.06.2026).

3. KPMG. Pulse of Fintech H2 2025. Глобальні підсумки другого півріччя 2025 року. *KPMG International. 2025. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/insights/2026/03/pulse-of-fintech-h2-2025.html> (дата звернення: 09.06.2026).*

4. S&P Global Market Intelligence. *2025 Private Equity and Venture Capital Outlook. URL: <https://pages.marketintelligence.spglobal.com/2025-Private-Equity-Venture-Capital-Outlook-Survey-Key-Findings-Report-Download.html> (дата звернення: 09.06.2026).*

5. Українські стартапи у 2025 році залучили \$526 млн інвестицій. *InVenture. URL: <https://inventure.com.ua/uk/news/ukraine/ukrayinski-startapi-u-2025-roci-zaluchili-dollar526-mln-inevsticij> (дата звернення: 10.06.2026).*